

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2013-2014

23 AVRIL 2014

**Projet de déclaration de révision
de la Constitution**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 1er de la Constitution; ».

N° 2 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 2 de la Constitution; ».

N° 3 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 3 de la Constitution; ».

N° 4 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 4 de la Constitution; ».

N° 5 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 5 de la Constitution; ».

Voir :

Documents du Sénat :

5-2856 - 2013/2014 :

N° 1 : Projet de déclaration de révision de la Constitution.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2013-2014

23 APRIL 2014

**Ontwerp van verklaring tot herziening
van de Grondwet**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 1 van de Grondwet; ».

Nr. 2 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 2 van de Grondwet; ».

Nr. 3 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 3 van de Grondwet; ».

Nr. 4 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 4 van de Grondwet; ».

Nr. 5 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 5 van de Grondwet; ».

Zie :

Stukken van de Senaat :

5-2856 - 2013/2014 :

Nr. 1 : Ontwerp van verklaring tot herziening van de Grondwet.

N° 6 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 6 de la Constitution; ».

N° 7 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 7 de la Constitution; ».

N° 8 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 7bis de la Constitution; ».

N° 9 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 8 de la Constitution; ».

N° 10 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 9 de la Constitution; ».

N° 11 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 10, alinéa 2, de la Constitution; ».

N° 12 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 10, alinéa 3, de la Constitution; ».

N° 13 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- du Titre II de la Constitution en vue d'insérer un article 12bis nouveau garantissant le droit fondamental à la sécurité ainsi qu'un article 23bis nouveau confirmant les droits économiques fondamentaux; ».

N° 14 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 16 de la Constitution; ».

Nr. 6 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 6 van de Grondwet; ».

Nr. 7 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 7 van de Grondwet; ».

Nr. 8 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 7bis van de Grondwet; ».

Nr. 9 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 8 van de Grondwet; ».

Nr. 10 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 9 van de Grondwet; ».

Nr. 11 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 10, tweede lid, van de Grondwet; ».

Nr. 12 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 10, derde lid, van de Grondwet; ».

Nr. 13 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van Titel II van de Grondwet teneinde een nieuw artikel 12bis in te voegen houdende het grondrecht op veiligheid en een nieuw artikel 23bis ter bevestiging van de economische grondrechten; ».

Nr. 14 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 16 van de Grondwet; ».

Nº 15 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 22bis de la Constitution; ».

Nº 16 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 23 de la Constitution; ».

Nº 17 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 25 de la Constitution; ».

Nº 18 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 29 de la Constitution; ».

Nº 19 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 30 de la Constitution; ».

Nº 20 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 33 de la Constitution; ».

Nº 21 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 35 de la Constitution; ».

Nº 22 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 38 de la Constitution; ».

Nº 23 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 39 de la Constitution; ».

Nº 24 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 40 de la Constitution; ».

Nr. 15 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 22bis van de Grondwet; ».

Nr. 16 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 23 van de Grondwet; ».

Nr. 17 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 25 van de Grondwet; ».

Nr. 18 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 29 van de Grondwet; ».

Nr. 19 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 30 van de Grondwet; ».

Nr. 20 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 33 van de Grondwet; ».

Nr. 21 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 35 van de Grondwet; ».

Nr. 22 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 38 van de Grondwet; ».

Nr. 23 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 39 van de Grondwet; ».

Nr. 24 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 40 van de Grondwet; ».

Nº 25 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 41 de la Constitution; ».

Nº 26 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- des dispositions du Titre III, chapitre Ier, de la Constitution; ».

Nº 27 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- des dispositions du Titre III, chapitre III, section I, de la Constitution; ».

Nº 28 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- des dispositions du Titre III, chapitre IV, de la Constitution; ».

Nº 29 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 143 de la Constitution; ».

Nº 30 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 144 de la Constitution; ».

Nº 31 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 145 de la Constitution; ».

Nº 32 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 146 de la Constitution; ».

Nº 33 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 151 de la Constitution; ».

Nr. 25 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 41 van de Grondwet; ».

Nr. 26 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van de bepalingen van Titel III, hoofdstuk I, van de Grondwet; ».

Nr. 27 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van de bepalingen van Titel III, hoofdstuk III, afdeling I, van de Grondwet; ».

Nr. 28 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van de bepalingen van Titel III, hoofdstuk IV, van de Grondwet; ».

Nr. 29 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 143 van de Grondwet; ».

Nr. 30 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 144 van de Grondwet; ».

Nr. 31 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 145 van de Grondwet; ».

Nr. 32 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 146 van de Grondwet; ».

Nr. 33 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 151 van de Grondwet; ».

N° 34 DE M. VANLOUWE

Insérer le tiret suivant: «- de l'article 162 de la Constitution; ».

N° 35 DE M. VANLOUWE

Ajouter le tiret suivant: «- de l'article 170 de la Constitution; ».

N° 36 DE M. VANLOUWE

Ajouter le tiret suivant: «- de l'article 180 de la Constitution; ».

N° 37 DE M. VANLOUWE

Ajouter le tiret suivant: «- de l'article 184 de la Constitution; ».

N° 38 DE M. VANLOUWE

Ajouter le tiret suivant: «- du décret n° 5 du 24 novembre 1830 portant exclusion perpétuelle de la famille d'Orange-Nassau de tout pouvoir en Belgique, en vue de l'abroger. ».

Justification

Le 28 mars 2007, le CD&V a déposé une proposition de déclaration de révision de la Constitution (doc. Chambre, n° 51-3039/001), signée notamment par MM. Servais Verherstraeten, Pieter De Crem et Hendrik Bogaert.

Le CD&V a alors soutenu leur proposition de déclaration sur plusieurs idées centrales.

La première idée, «Réformer sans immobilisme», renvoie à des accords antérieurs de 2002 qui ont débouché en 2004 sur l'installation du «Forum». Or, les points discutés en 2002 n'y ont même pas été débattus et n'ont donc pas pu être concrétisés. Un de ces points non discutés est la demande de réforme fondamentale de la procédure de révision de la Constitution (article 195 de la Constitution).

La deuxième idée est celle d'une «charte de stabilité à pertinence sociale». Selon le CD&V (2007), la Constitution doit être davantage que la simple organisation de la structure de l'État. Elle doit aussi définir la relation de l'autorité publique avec la population et être en adéquation avec la réalité sociale. À cet égard, le CD&V a alors invoqué à juste titre que la Flandre et la Wallonie développent, chacune, une vision spécifique et différente en matière de politique et d'administration et que les problèmes sociaux se posent différemment en Flandre et en Wallonie.

La troisième idée fait référence à «l'option confédérale : un rôle essentiel pour les entités confédérées». L'accord du Lambermont est défini dans le texte de 2007 comme un accord prévoyant d'importants transferts d'argent et de petits transferts de compétences. En 2007, le CD&V énumérait plusieurs domaines dans

Nr. 34 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje invoegen: «- van artikel 162 van de Grondwet; ».

Nr. 35 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje toevoegen: «- van artikel 170 van de Grondwet; ».

Nr. 36 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje toevoegen: «- van artikel 180 van de Grondwet; ».

Nr. 37 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje toevoegen: «- van artikel 184 van de Grondwet; ».

Nr. 38 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje toevoegen: «- van Decreet nr. 5 van 24 november 1830 betreffende de eeuwige uitsluiting van de familie Oranje-Nassau van enige macht in België, teneinde het op te heffen. ».

Verantwoording

Op 28 maart 2007 diende de CD&V een voorstel van verklaring tot herziening van de Grondwet in (DOC 51 3039/001), met handtekening van, onder meer, Servais Verherstraeten, Pieter De Crem en Hendrik Bogaert.

CD&V steunde hun voorstel van verklaring daarbij op een aantal centrale ideeën.

Het eerste «Hervormen zonder immobilisme» verwijst naar eerdere afspraken uit 2002 die in 2004 resulteerden in de installatie van het «Forum». Echter, de in 2002 besproken punten werden daar zelfs niet besproken en raakten dus ook niet gerealiseerd. Een van die onbesproken punten is de vraag om de procedure tot herziening van de Grondwet (artikel 195 van de Grondwet) fundamenteel te hervormen.

Het tweede idee luidt «een stabiel handvest met maatschappelijke relevantie». Volgens de CD&V (anno 2007) moet de Grondwet meer zijn dan enkel de organisatie van de staatsstructuur. De Grondwet moet ook de relatie van de overheid met de bevolking beschrijven en daarbij in overeenstemming zijn met de maatschappelijke werkelijkheid. CD&V haalde daarbij toen terecht aan dat Vlaanderen en Wallonië een eigen en verschillende visie ontwikkelen inzake beleid en bestuur en dat maatschappelijke problemen zich anders stellen in Vlaanderen dan in Wallonië.

Het derde idee verwijst naar de «confederale optie: het zwaartepunt bij de deelstaten». Het Lambermont-akkoord wordt in de tekst van 2007 omschreven als maxi-geld tegenover mini-bevoegdheden. In 2007 somde CD&V een aantal domeinen op waar echt stappen nodig waren, met focus op de noodzaak aan

lesquels de nouvelles étapes s'imposaient, avec un accent particulier sur la nécessité de transférer des paquets de compétences homogènes et d'accorder aux entités confédérées une autonomie fiscale à part entière. Il a alors opté pour le principe de base du confédéralisme : « examiner ensemble ce que l'on veut faire ensemble ». Ce changement fondamental de centre de gravité n'a toujours pas été réalisé à ce jour.

L'auteur du présent amendement constate que même après la sixième réforme de l'État, il n'est pas question de paquets de compétences homogènes, que beaucoup de choses sont même devenues encore plus compliquées et qu'il n'est pas non plus question d'autonomie fiscale à part entière. En effet, les leviers socioéconomiques fondamentaux restent aux mains du fédéral, même après la sixième réforme de l'État. L'auteur estime lui aussi que le confédéralisme est une étape nécessaire. Ils renvoient explicitement à la proposition déposée par le CD&V le 28 mars 2007.

N° 39 DE M. VANLOUWE

Ajouter le tiret suivant: « - de l'article 195 de la Constitution; ».

Justification

L'auteur souhaite que l'article 195 de la Constitution soit également soumis à révision. En effet, cela fait longtemps que la nécessité d'une révision fondamentale de cet article est évoquée. Aucun débat de fond n'a toutefois encore été mené en la matière.

Lors de la sixième réforme de l'État, l'article 195 de la Constitution a été temporairement neutralisé afin que certains articles puissent être révisés sans que toute la procédure doive être suivie. Aucune réforme structurelle de l'article 195 de la Constitution n'a été opérée à cette occasion.

L'auteur n'est pas le seul à demander la révision de l'article 195 de la Constitution.

Le 10 février, Kris Peeters a annoncé que le bureau du CD&V avait décidé d'inscrire l'article 195 de la Constitution sur la liste des articles soumis à révision.

Ce plaidoyer a été repris par Koen Geens dans l'émission *De Zevende Dag*. Ce dernier a par ailleurs déclaré ce qui suit dans une interview au quotidien *Het Belang van Limburg* publiée le 8 mars 2014 : « Il me semble malgré tout judicieux d'ouvrir à tout le moins l'article 195 de la Constitution à révision, ne fût-ce que pour nous laisser la possibilité de nous conformer à une nouvelle directive européenne ou d'apporter des corrections à la sixième réforme de l'État si certains problèmes auxquels nous n'avions pas songé devaient se présenter lors de sa mise en œuvre. » (traduction).

homogene bevoegdheidspakketten en volwaardige fiscale autonomie. Zij kozen toen voor het confederale basisprincipe : « samen nagaan wat we samen willen doen ». Deze fundamentele omslag is vandaag nog niet gerealiseerd.

De indiener van de voormalde amendementen stelt vast dat ook na de zesde staatshervorming er geen sprake is van homogene pakketten. Dat integendeel veel zaken nog ingewikkelder werden. Dat van volwaardige fiscale autonomie geen sprake is. Het zwaartepunt inzake de fundamentele sociaal-economische hefboom blijft immers, ook na de zesde staatshervorming, op het federale niveau. Ook volgens de indiener is het confederalisme een noodzakelijk stap. Met deze amendementen verwijst hij uitdrukkelijk naar het voorstel dat CD&V indiende op 28 maart 2007.

Nr. 39 VAN DE HEER VANLOUWE

Het volgende streepje toevoegen : « - van artikel 195 van de Grondwet; ».

Verantwoording

De indiener wenst ook artikel 195 van de Grondwet in herziening te stellen. Reeds lang wordt immers aangehaald dat artikel 195 fundamenteel herzien zou moeten worden. Deze discussie werd echter nog niet ten gronde gevoerd.

In de zesde staatshervorming werd artikel 195 GW tijdelijk buiten werking gesteld om bepaalde artikelen te kunnen herzien zonder de volledige voorziene procedure te moeten doorlopen. Een structurele hervorming van artikel 195 werd daarbij niet doorgevoerd.

De indiener staat niet alleen met zijn vraag tot herziening van artikel 195 van de Grondwet.

Op 10 februari verklaarde Kris Peeters dat het CD&V-partijbureau besliste om artikel 195 van de Grondwet aan te duiden als artikel dat in herziening gesteld moet worden.

Ook Koen Geens herhaalde dit pleidooi in de Zevende Dag. Hij stelde ook in een interview met het Belang van Limburg (8 maart 2014) : « Toch lijkt het mij zinvol om minstens grondwetsartikel 195 vatbaar te verklaren voor herziening. Al was het maar om te kunnen voldoen aan een nieuwe Europese richtlijn of om correcties te kunnen aanbrengen aan de zesde staatshervorming wanneer we bij de uitvoering vaststellen dat er bepaalde problemen zijn die we over het hoofd zagen. ».

Karl VANLOUWE.